

1 (Sem-4/FYUGP) HIS 41 MJ

2026

HISTORY

(Major)

Paper : HIS4400104MJ

[History of Assam (up to 1826 CE)]

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Answer either in English or in Assamese.

- 1. Answer the following questions in one word
or in one sentence each : 1×8=8**

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ প্ৰতিটোৰ উত্তৰ এটা শব্দ বা এটা বাক্যত
দিয়া :

(a) Who authored *Brihat Samhita*?

‘বৃহৎ সংহিতা’ কোনে ৰচনা কৰিছিল?

**(b) In which year the Directorate of
Historical and Antiquarian Studies was
established?**

কোন চনত বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগ প্ৰতিষ্ঠা কৰা
হৈছিল?

- (c) Who was the founder of the Pala dynasty?

পাল বংশৰ প্ৰতিষ্ঠাপক কোন ?

- (d) Who was the contemporary ruler of Naraka in Sonitpur?

নবকৰ সমসাময়িক শোণিতপুৰৰ বজাজনৰ নাম কি ?

- (e) What was Bhukti?

ভুক্তি কি আছিল ?

- (f) Which Ahom King took the title of 'Gajapati'?

কোনজন আহোম বজাই 'গজপতি' উপাধি লৈছিল ?

- (g) In which year was the Treaty of Ghilajharighat signed?

কোন চনত ঘিলাঝাৰিঘাট সন্ধি স্বাক্ষৰ কৰা হৈছিল ?

- (h) Which Ahom King created the post of 'Barpatra Gohain'?

কোনজন আহোম বজাই 'বৰপাত্ৰ গোহাঁই' পদ সৃষ্টি কৰিছিল ?

2. Answer any six of the following as directed in brief : 2×6=12

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো ছয়টা নিৰ্দেশানুসৰি চমুকৈ লিখা :

- (a) Write the names of two Vamshavalis.
দুখন বংশাবলীৰ নাম লিখা।
- (b) When and who established the Salastambha dynasty?
কোনে আৰু কেতিয়া শালস্তম্ভ বংশ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল ?
- (c) Mention two inscriptions issued by Kumar Bhaskaravarman.
কুমাৰ ভাস্কৰবৰ্মণে জাৰি কৰা দুখন লিপিৰ নাম লিখা।
- (d) What were the two temples of ancient Kamarupa practising human sacrifice as mentioned in *Kalika Purana*?
'কালিকা পুৰাণ'ত উল্লেখ থকা প্ৰাচীন কামৰূপৰ নৰবলিৰ প্ৰচলন থকা দুটা মন্দিৰ কি কি আছিল ?
- (e) When and where Sukapha established the capital of the Ahom Kingdom?
চুকাফাই কেতিয়া আৰু ক'ত আহোম ৰাজ্যৰ ৰাজধানী পাতিছিল ?

- (f) Write the name of two scholars of Naranarayana's Court.

নৰনাৰায়ণৰ ৰাজসভাৰ দুজন পণ্ডিতৰ নাম লিখা।

- (g) When did Captain Welsh come to Assam and why?

কেপ্তেইন ওৱেলছ কেতিয়া আৰু কিয় অসমলৈ আহিছিল?

- (h) Mention two officers of the Paik system.

পাইক ব্যৱস্থাৰ দুজন বিষয়াৰ নাম লিখা।

- (i) _____ was the first king of the Darrang dynasty and he is known as _____.
(Fill in the blanks)

_____ দৰং ৰাজবংশৰ প্ৰথম ৰজা আৰু তেওঁক _____ নামেৰে জনা যায়। (খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰা)

- (j) Mention two provisions of the Treaty of Yandaboo.

ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ দুটা চৰ্ত উল্লেখ কৰা।

(Continued)

3. Answer any *four* of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Write briefly about the land grant system of ancient Assam.

প্ৰাচীন অসমৰ ভূমিদান ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

- (b) Discuss briefly about the place of women in ancient Assam.

প্ৰাচীন অসমত নাৰীৰ স্থান সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

- (c) Discuss Hiuen Tsang's account of Kamarupa.

হিউৱেন চাঙৰ কামৰূপ ৰাজ্যৰ বিৱৰণ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

- (d) Discuss the importance of inscription as a historical source.

ঐতিহাসিক সমল হিচাপে লিপিৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

- (e) Write briefly about 'Posa' system.

'পচা' প্ৰথাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

(Turn Over)

- (f) Analyze the cultural contribution of Rudra Singha.

ৰুদ্ৰ সিংহৰ সাংস্কৃতিক অৱদান সম্পৰ্কে পৰ্যালোচনা কৰা।

- (g) Write briefly about the Battle of Itakhuli.

ইটাখুলিৰ বগৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

- (h) Discuss about the revenue administration of ancient Assam.

প্ৰাচীন অসমৰ ৰাজহ ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Discuss the political career of Kumar Bhaskaravarman.

কুমাৰ ভাস্কৰবৰ্মণৰ ৰাজনৈতিক জীৱন আলোচনা কৰা।

- (b) Discuss the causes of the downfall of ancient Kamarupa.

প্ৰাচীন কামৰূপৰ পতনৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

- (c) Analyze the expansion of the Ahom Kingdom under Suhungmung.

চুহুংমুঙৰ ৰাজত্বকালত আহোম ৰাজ্যৰ বিস্তাৰ সম্পৰ্কে পৰ্যালোচনা কৰা।

- (d) Discuss the causes and results of Mir Jumla's invasion of Assam.

মীৰ জুমলাৰ অসম আক্ৰমণৰ কাৰণ আৰু ইয়াৰ ফলাফলসমূহ আলোচনা কৰা।

- (e) Prepare an analytical note on the administrative system of the Ahoms.

আহোম প্ৰশাসন ব্যৱস্থা সম্পৰ্কে এটা বিশ্লেষণাত্মক টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

1 (Sem-4/FYUGP) HIS 42 MJ

2 0 2 6

HISTORY

(Major)

Paper : HIS4400204MJ

**(Social Formation and Cultural Patterns of the
Ancient and Medieval World)**

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Answer either in English or in Assamese.

1. Answer the following questions in *one word*
or in *one sentence* each : 1×8=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ প্ৰতিটোৰ উত্তৰ এটা শব্দ বা এটা বাক্যত
দিয়া :

- (a) Who composed *The Iliad* and *The Odyssey*?

‘ইলিয়াদ’ আৰু ‘ওডিছী’ কোনে ৰচনা কৰিছিল ?

- (b) Who termed Egypt as the 'Gift of the Nile'?

ইজিপ্তক 'নীল নদীৰ উপহাৰ' বুলি কোনে চিহ্নিত কৰিছিল ?

- (c) *The Epic of Gilgamesh* was written in which ancient region?

কোনটো প্ৰাচীন অঞ্চলত *The Epic of Gilgamesh* লিখা হৈছিল ?

- (d) On the banks of which famous river was ancient Rome situated?

কোনখন বিখ্যাত নদীৰ পাৰত প্ৰাচীন ৰোম নগৰ অৱস্থিত আছিল ?

- (e) Which ancient civilization used magnetic compass for fortune telling?

কোনটো প্ৰাচীন সভ্যতাত ভাগ্য গণনা কৰিবলৈ চুম্বকীয় কম্পাছৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল ?

- (f) Which ancient Empire used a special system of recording information known as 'Quipu'?

কোনখন প্ৰাচীন সাম্ৰাজ্যত 'কুইপু' নামৰ তথ্য সংৰক্ষণৰ এক বিশেষ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল ?

- (g) Which famous city emerged as the new centre of Greek Science and Medicine from the days of Alexander?

কোনখন প্ৰখ্যাত নগৰ আলেকজেণ্ডাৰৰ সময়ৰ পৰা গ্ৰীক বিজ্ঞান আৰু চিকিৎসাশাস্ত্ৰৰ নতুন কেন্দ্ৰৰূপে উদ্ভাসিত হৈছিল ?

- (h) The biggest pyramid of Egypt is situated at which place?

ইজিপ্তৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ পিৰামিডটো কোনখন ঠাইত অৱস্থিত ?

2. Answer any six of the following questions in brief : 2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো ছয়টাৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What were the hieroglyphs in ancient Egypt? Where these were found?

প্ৰাচীন ইজিপ্তত হিয়েৰোগ্লিফচ বুলিলে কি বুজা গৈছিল ? এইবোৰ ক'ত পোৱা গৈছিল ?

- (b) Name two philosophical schools of China.

চীনৰ দুটা দাৰ্শনিক মতবাদৰ নাম লিখা।

- (c) What do you understand by the terms 'Patricians' and 'Plebeians' in ancient Rome?

প্ৰাচীন ৰোমত 'পেট্ৰিচিয়ানচ' আৰু 'প্লেবিয়ান্চ' বুলিলে কি বুজা গৈছিল ?

- (d) What were the Oracle Bones? Which ancient civilization used these?

দৈৱিক হাড়সমূহ কি আছিল? কোনটো প্ৰাচীন সভ্যতাই এইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

- (e) Mention two significances of the Twelve Tables of Rome.

ৰোমৰ দ্বাদশ তালিকা (Twelve Table)ৰ দুটা তাৎপৰ্য উল্লেখ কৰা।

- (f) Mention any two trade items that were transported through the Silk Route.

বেচমী পথেৰে সৰবৰাহ হোৱা যি কোনো দুটা বাণিজ্যিক পণ্যদ্রব্যৰ নাম লিখা।

- (g) Name two medieval European cities that grew on the basis of emerging educational activities.

শিক্ষা-দীক্ষাৰ উদ্ভাসিত কেন্দ্ৰৰূপে গঢ়ি উঠা দুখন ইউৰোপীয় মধ্যযুগীয় নগৰৰ নাম লিখা।

- (h) Name any two Islamic currencies of the medieval world.

মধ্যযুগৰ পৃথিৱীৰ যি কোনো দুবিধ ইছলামীয় মুদ্ৰাৰ নাম লিখা।

- (i) Who was Vasco da Gama? Which sea route did he discover to reach India?

ভাস্ক' দা গামা কোন আছিল? ভাৰতলৈ অহাত কোনটো সাগৰীয় পথ তেওঁ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল?

- (j) Name any two Gods of ancient Greek culture.

প্ৰাচীন গ্ৰীক সভ্যতাৰ যি কোনো দুগৰাকী দেৱতাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Social divisions of ancient Egyptian society

প্ৰাচীন ইজিপ্তীয় সমাজৰ সামাজিক শ্ৰেণীবিভাজনসমূহ

- (b) Slavery in ancient Rome

প্ৰাচীন ৰোমৰ দাসপ্ৰথা

- (c) Greek Sculpture

গ্ৰীক ভাস্কৰ্য

- (d) Mayan Art and Architecture

মায়া সভ্যতাৰ কলা আৰু স্থাপত্য

- (e) Machu Picchu

মাচু পিচু

- (f) Aztec religious life
এজটেক সভ্যতাৰ ধৰ্মীয় জীৱন
- (g) Khulafa-e-Rashideen
খুলাফা-এ-ৰাছিদীন
- (h) The Jews of the early medieval age
আদি মধ্যযুগৰ ইহুদীসকল

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Discuss the salient features of the Mesopotamian Civilization.
মেছ'পটেমিয়া সভ্যতাৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
- (b) Trace the evolution of 'Polis' in ancient Greece.
প্ৰাচীন গ্ৰীচত 'পোলিচ'ৰ ক্ৰমবিকাশ কেনেকৈ হৈছিল, চিনাক্ত কৰা।
- (c) How did the spread of Christianity and development of Catholic Church transform the socio-cultural fabric of Europe?
খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ বিস্তৃতি আৰু কেথলিক গীৰ্জাৰ বিকাশে কিদৰে ইউৰোপৰ সামাজিক-সাংস্কৃতিক বিন্যাসক ৰূপান্তৰিত কৰিছিল?

- (d) Critically analyze the origin of feudalism and related debates on it.
সামন্তবাদৰ উৎপত্তি আৰু ইয়াৰ লগত সংলগ্ন বিতৰ্কসমূহ সমালোচনাত্মকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।
- (e) Narrate briefly the emergence of Europe as a centre of world trade.
বিশ্ব বাণিজ্যৰ এক কেন্দ্ৰস্বৰূপে ইউৰোপৰ উত্থানৰ চমু বিৱৰণ আগবঢ়োৱা।

1 (Sem-4/FYUGP) HIS 43 MJ

2 0 2 6

HISTORY

(Major)

Paper : HIS4400304MJ

(History : Concepts and Ideas)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Answer either in English or in Assamese.

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "History is a discipline that makes man wise." Who said this?

“ইতিহাস এনে এটা বিষয় যিয়ে মানুহক জ্ঞানী কৰে।”
কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

(b) Who is the author of the book, 'What is History'??

What is History? নামৰ পুথিখনৰ লেখক কোন ?

(2)

- (c) "History is a science, no less and no more." Who said this?
“ইতিহাস এক বিজ্ঞান, ইয়াতকৈ অলপো কম বা বেছি নহয়।” এই কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
- (d) Who is legitimately called as the father of Archaeology?
কাক ন্যায়সঙ্গত ৰূপত প্ৰত্নতত্ত্বৰ জনক বুলি কোৱা হয়?
- (e) Which kind of history is often called as 'history from below'?
কোন প্ৰকাৰৰ ইতিহাসক সততে 'নিম্নবৰ্গৰ ইতিহাস' বুলি কোৱা হয়?
- (f) "History without Political Science has no fruit, Political Science without History has no roots." Who said this?
“ৰাজনীতি বিজ্ঞান অবিহনে ইতিহাস ফলশূন্য, ইতিহাস অবিহনে ৰাজনীতি বিজ্ঞান শিপাশূন্য।” এই কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
- (g) Who was the author of the *Tabaqat-i-Nasiri*?
‘তবকাত-ই-নাছিৰি’ৰ লেখক কোন আছিল?
- (h) What was the most famous work of Thucydides?
থিউচিডিডিছৰ প্ৰখ্যাততম ৰচনা কি আছিল?

(3)

2. Answer briefly any six of the following questions : 2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Write the names of two Marxist historians.
দুজন মাৰ্ক্সীয় ইতিহাসবিদৰ নাম লিখা।
- (b) Mention two important epigraphic sources of ancient Indian history.
প্ৰাচীন ভাৰতৰ ইতিহাসৰ দুখন গুৰুত্বপূৰ্ণ পুৰালিপিৰ নাম উল্লেখ কৰা।
- (c) Give examples of two intellectual historians.
দুগৰাকী বৌদ্ধিক ইতিহাসবিদৰ উদাহৰণ দিয়া।
- (d) Mention the relevance of two universal history.
সার্বজনীন ইতিহাসৰ দুটা প্ৰাসংগিকতা উল্লেখ কৰা।
- (e) Mention the names of two Chinese historians.
দুগৰাকী চীনা ইতিহাসবিদৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(4)

- (f) From which two Greek words is the English term 'archaeology' derived?

কোন দুটা গ্ৰীক শব্দৰ পৰা ইংৰাজী 'আৰ্কেয়'লজি' (পুৰাতত্ত্ব) শব্দটোৰ সৃষ্টি হৈছে?

- (g) Who were the authors of the *Book of Han (Han Shu)*?

'বুক অৱ হান (হান শ্বু)'-ৰ লেখকদ্বয় কোন আছিল?

- (h) Who was Hiuen Tsang and when did he visit India?

হিউয়েন চাং কোন আছিল আৰু তেওঁ কেতিয়া ভাৰত ভ্ৰমণ কৰিছিল?

- (i) Give two negative definitions of history.

ইতিহাসৰ দুটা নেতিবাচক সংজ্ঞা দাঙি ধৰা।

- (j) Mention two essential qualities that contribute to achieve historical objectivity.

ঐতিহাসিক বস্তুনিষ্ঠতাত উপনীত হ'বলৈ বৰঙণি যোগোৱা দুটা বিশেষ অৰ্থত উল্লেখ কৰা।

(5)

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Scope of history

ইতিহাসৰ পৰিসৰ

- (b) Numismatic sources

মুদ্ৰা সমল

- (c) Diplomatic history

কূটনৈতিক ইতিহাস

- (d) Features of Chinese tradition of history

চীনা ইতিহাস লিখনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

- (e) Herodotus

হেৰ'ডটাস

- (f) Nationalist historiography of India

ভাৰতৰ জাতীয়তাবাদী ইতিহাসচৰ্চা

- (g) Bias in history

ইতিহাসচৰ্চাত পক্ষপাত

- (h) Objectivity in history

ইতিহাসত বস্তুনিষ্ঠতা

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What do you mean by sources in history? Briefly discuss the different kinds of source.

ইতিহাসৰ সমল বুলিলে কি বুজা? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ঐতিহাসিক সমলবোৰৰ বিষয়ে চমুৱাই আলোচনা কৰা।

- (b) Write a note on the categorization of history.

ইতিহাসৰ শ্ৰেণীবিভাজন সম্পৰ্কে এক টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

- (c) Broadly explain the relationship between history and geography.

ইতিহাস আৰু ভূগোলৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে বহুলাই ব্যাখ্যা কৰা।

- (d) Discuss the problems in relation to the ancient Indian historiography.

প্ৰাচীন ভাৰতৰ ইতিহাসচৰ্চাৰ সৈতে জড়িত থকা সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা।

(Continued)

- (e) Prepare a critical note on James Mill's periodization of Indian history.

জেমছ মিলৰ ভাৰতৰ ইতিহাসৰ যুগ বিভাজন সন্দৰ্ভত এটি সমালোচনাত্মক টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

2026

HISTORY

(Major)

Paper : HIS4400404 MJ

[**Social and Economic History of India**
(up to 1206 CE)]

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Answer either in English or in Assamese.

1. Answer the following questions in *one word*
or in *one sentence* each : 1×8=8

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ প্ৰতিটোৰ উত্তৰ এটা শব্দ বা এটা বাক্যত
লিখা :

- (a) Who used the word 'Pre-historic' for the
first time?

কোনে প্ৰথমবাৰৰ বাবে 'প্ৰাক্-ঐতিহাসিক' শব্দটো
ব্যৱহাৰ কৰিছিল ?

- (b) Mention one basic feature of Neolithic culture.

নৱপ্ৰস্তৰ সংস্কৃতিৰ এটা মৌলিক বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

- (c) What was the main metal used in Harappan culture?

হৰপ্পা সংস্কৃতিত ব্যৱহৃত মুখ্য ধাতু কি আছিল?

- (d) Who was a Jeltha?

জেলথা কোন আছিল?

- (e) Mention one economic item of Janapada.

জনপদৰ এটা অৰ্থনৈতিক দ্ৰব্য উল্লেখ কৰা।

- (f) Who said 'Back to the Vedas'?

'বেদলৈ উভতি যোৱা' কোনে কৈছিল?

- (g) What was Hundi system?

হণ্ডি ব্যৱস্থা কি আছিল?

- (h) What was Tolkappiyam?

টোলকাপিয়ম কি আছিল?

2. Answer any six of the following questions briefly : 2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ চমুকৈ উত্তৰ লিখা :

- (a) Name the earliest Mesolithic site located in the Indian subcontinent. What crops were cultivated there?

ভাৰতীয় উপমহাদেশত অৱস্থিত মধ্যপ্ৰস্তৰ যুগৰ প্ৰাৰম্ভিক ক্ষেত্ৰৰ নাম লিখা। সেই ক্ষেত্ৰত কি কি খেতি কৰা হৈছিল?

- (b) Name two major sites of the Harappan Civilization.

হৰপ্পা সভ্যতাৰ দুখন মুখ্য স্থানৰ নাম লিখা।

- (c) Name two important types of Merchant Guilds of Second Urbanization period.

দ্বিতীয় নগৰীকৰণ যুগৰ বাণিজ্যিক গোট বা নিগমৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰকাৰৰ নাম লিখা।

- (d) What are the Four Noble Truths of Buddhism?

বৌদ্ধ ধৰ্মৰ চাৰিটা মহৎ সত্য কি কি?

- (e) Mention two characteristics of feudalism in India.

ভাৰতত সামন্তবাদৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(f) What was the currency system in India from the ancient to pre-medieval period?

প্ৰাচীনকালৰ পৰা আদি মধ্যযুগলৈ ভাৰতত মুদ্ৰা প্ৰণালী কি আছিল ?

(g) Write two major objectives of land grant in contemporary India.

সমসাময়িক ভাৰতত ভূ-দানৰ দুটা প্ৰধান উদ্দেশ্য লিখা।

(h) What was Ur?

উৰ কি আছিল ?

(i) Define Gandhara Art. Why is it known as 'Greco-Buddhist' school?

গান্ধাৰ শিল্পৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াক কিয় 'গ্ৰীকো-বৌদ্ধ' শৈলী বুলি জনা যায় ?

(j) Mention two important divisions of architectural style of early India.

আদি ভাৰতৰ স্থাপত্যশৈলীৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিভাজন উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Neolithic Culture

নৱপ্ৰস্তৰ সংস্কৃতি

(b) Iron Technology in Agriculture

কৃষিক্ষেত্ৰত লৌহ প্ৰযুক্তি

(c) Town Planning of Harappa

হৰপ্পাৰ নগৰ পৰিকল্পনা

(d) Economic growth in post-Mauryan Age

পৰৱৰ্তী মৌৰ্য যুগৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশ

(e) Varnashrama

বৰ্ণশ্ৰম

(f) Fundamental principles of Jainism

জৈন ধৰ্মৰ মূল তত্ত্বসমূহ

(g) Agrahara System

অগ্ৰহাৰ ব্যৱস্থা

(h) Development of Art and Architecture of the Mauryan period

মৌৰ্য যুগৰ কলা আৰু স্থাপত্যৰ বিকাশ

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the role of the Mesolithic culture in the development of early human societies.

প্ৰাৰম্ভিক মানৱ সমাজৰ বিকাশত মধ্যপ্ৰস্তৰ সংস্কৃতিৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Discuss the factors which led to the Second Urbanization in India during Mahajanapada period.

মহাজনপদ যুগত ভাৰতত হোৱা দ্বিতীয় নগৰীকৰণ সৃষ্টি হোৱাৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

(c) Discuss the emergence and the development of Bhakti Movement in India.

ভাৰতবৰ্ষত ভক্তি আন্দোলনৰ উদ্গেষ আৰু বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(d) Evaluate the role of land grants in shaping the agrarian economy in early medieval India.

আদি মধ্যযুগীয় ভাৰতৰ কৃষি অৰ্থনীতি গঢ়ি তোলাত ভূমি অনুদানৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা।

(e) Assess the contributions of the Chola Dynasty to art and architecture. Do you think that the Chola period contributed to the evolution of Dravidian temple architecture? Give reasons.

কলা আৰু স্থাপত্যৰ প্ৰতি চোল ৰাজবংশৰ অৱদানসমূহৰ মূল্যায়ন কৰা। দ্ৰাবিড় মন্দিৰ স্থাপত্যৰ বিৱৰ্তনত চোল যুগে অবিহণা যোগাইছিল বুলি তুমি ভাবানে? কাৰণ আগবঢ়োৱা।
